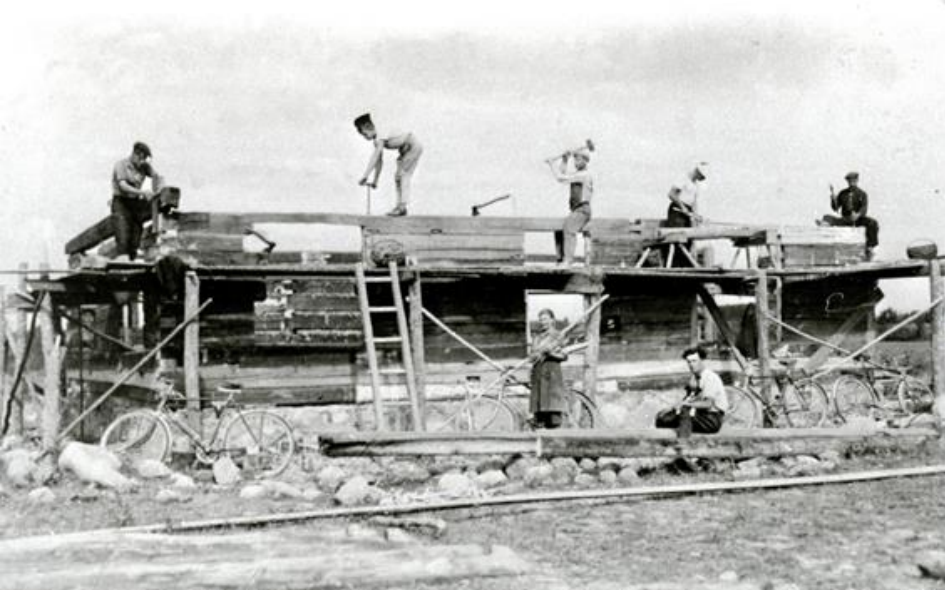

Rasa Bertašiūtė
Jonas Rudzinskas

2019-03-23

Dailidystė Lietuvoje

Medis, mediena Lietuvoje yra nuolatos atsinaujinantis išteklius, mūsų tapatumo dalis ir ateities resursas.

Medinių pastatų statyba iki XX a. vidurio užėmė vyraujančią poziciją, sudarė apie 80 % visų statinių. Sovietmečiu per pusšimtį metų iš kartos į kartą perduodama dailidystės tradicija nutrūko....

Namai

Tradicinė architektūra

Svirnai

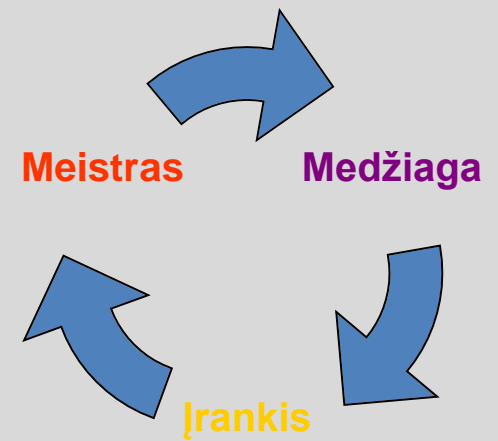
Tvartai

Klojimai

Kultūra yra aktuali ir gyva, kol perteikia esmines etikos nuostatas, kol gaivina ir puoselėja prigimtinius žmogaus ryšius su gamta. Neatsitiktinai šiandien tokia svarbi darbo etikos sritis, kurios principus geriausiai įkūnija **meistrystė – kūrybinis žmogaus santykis su aplinka, medžiaga ir įrankiu.**

Dailidystės amatas kaip nematerialusis paveldas, kaip gyvoji tradicija...

Tradicinio amato geriausia mokytiis dirbant pameistriu su patyrusiu meistru.

Amatininkas dirbantis su pirmine žaliava, geriausiai jaučia medžiagą ir jos kokybę. Pagrįstai Nematerialaus paveldo apsaugos konvencija išskiria tradicinius amatus, kurių dėmuo, tvarkant medinės architektūros paveldą, pripažįstamas kaip esminis.

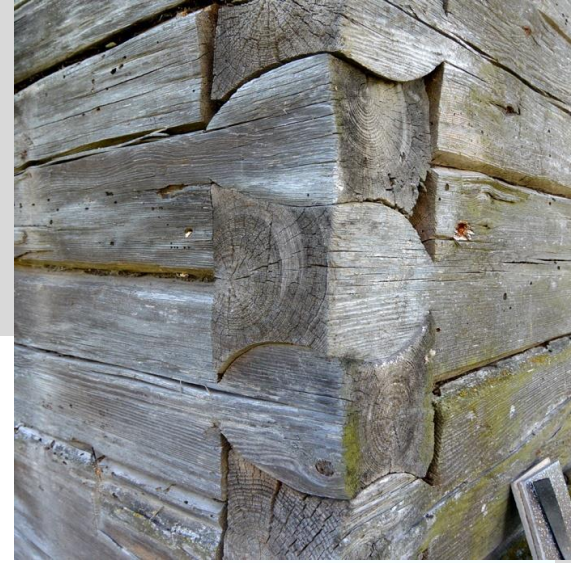

Medinio paveldo autentiškumo esmė slypi nematerialioje amato tradicijoje. Nematerialusis paveldas tapo sąlyga materialiajam paveldui išlikti. Amatai, senosios technologijos, kadaise buvę tradicinės gyvenamosios dalimi, dabar tampa nemedžiaginio kultūros paveldo objektais, kuriuos taip pat reikia atkurti ir saugoti.

Tradicinės meistrystės dėmuo medinio paveldo autentiškumo skalėje yra esminis.

**Meno ir amato sąvokos tapačios:
mokėjimas meistriškai pagaminti
daiktą ar pastatyti namą buvo
laikomas menu.**

Šiandien Lietuvoje galima išskirti tris sritis kuriose rasime dailidės amato apibrėžimą:

- šiuolaikiniame statybos sektoriuje,
- tautinio paveldo produkto sertifikavimo sistemoje,
- paveldo tvarkyboje.

Sritis kur dirba dailidės:

• **Statybos sektorius**

(nauja statyba ir remontas)

• **Paveldo tvarkybos darbai**

Tradicinė dailidystė itin reikšminga paveldo tvarkybos srityje.

Šiandieninė oficialioji valstybinė paveldotvarka, kurios pagrindiniai principai nesikeičia nuo sovietinės, orientuota į vaizdinį paveldo suvokimą, todėl medinis paveldas, kuris kaip tradicija savo esme yra nematerialus, sparčiai naikinamas.

**Netinkamas
medinių pastatų
restauravimas dėl
dailidystės
kompetencijos
stygiaus**

Pakruojo sinagoga

žvilgsnis iš arčiau....

Pasvarstykim - kokią žinią paliekam ateičiai...?

Šaukoto bažnyčios siena

Minaičių k. partizanų bunkeris

Dailidystės pamokos

Dailidystės pamokos

Išvados ir pasiūlymai:

Pagal atliktą tyrimą galima išskirti dvi tradicinių amatininkų, dailidžių rengimo ir kompetencijų tobulinimo sistemos kūrimo ir įgyvendinimo kryptis:

a) tradicinių amatininkų rengimą integruoti į formalųjį švietimą profesinio rengimo ir profesinių studijų lygmenyse;

b) išplėtoti neformalų tradicinių amatininkų mokymą aprėpiant profesinių ir papildomųjų kompetencijų tobulinimą, ypač veiksminga būtų integruoti tradicinės dailidystės amato mokymą neformalią švietimo sistemą pameistrystės forma (kuri dabar negalima).

Suderinti ir susieti kompetencijų vertinimo bei kvalifikacijų sertifikavimo sistemas/tvarkas specialistų dirbančių statybos ir paveldo tvarkybos sektoriuje.

Prof. Kazimieras Šešelgis yra sakęs: jeigu norim išsaugoti tradicinę architektūrą, ypač nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose, turim leisti pastatus statyti tradiciniams meistrams, o ne pagal architektų projektus ...